

Szabadtéri előzetes

Pillantás a színlapokra Az idei újdonságokról

A Szegedi Szabadtéri Játékok műsora a játéknaptára már ismert, ezért nem csoda, hogy a közönség újabb részletek iránt érdeklődik. Ezúttal már szereposztásból, rendezői elképzelésekből és díszlettervekről tudunk újdonságokat, érdekességeket közölni olvasóinkkal.

BÁNK BÁN A felújítás óta két nyáron szerepelt Erkel operája, a Bánk bán a programban, s mindkét alkalommal megnyerte a közönség tetszését. Természetesen azonban, hogy a harmadik alkalomra az opera ismét új élményt ígér. Ezért teljesen új díszlettervekkel hozzák színre, s a szereposztásban is lesznek változások. Bánk bán szerepét Simándy József énekli, Gertrudisz Komlóssy Erzsike, Melinda szerepében pedig a Szegedről elszármazott Moldován Stefánia lép színpadra, a szabadtéri játékokon először. Petúr szerepére szegedi énekest, Szabady Istvánt kérte fel a játékok igazgatója. A díszletterveket Forrai Gábor tervezte, rendező Békés András.

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA. A játékok egész történetében Madách művének van legkedvezőbb statisztikája. Hagyományos programja a szegedi óriásszínpadnak, s az idén ismét láthatjuk. A korábbiakhoz képest azonban valóban teljesen új Tragédiát mutatnak itt be az idén. Tekintsünk csak a szereposztásra! Éva — Ruttkay Éva, Ádám — Nagy Attila, Lucifer — Gábor Miklós, Bessenyei Ferenc pedig az Úr, Péter apostol,

az Agg eretnek, Lowell, Rudolf császár és Michelangelo szerepét játssza. Rendező, a fővárosi Hamlet-előadással kitűnt Vámos László lesz. A díszletterveket Bakó József, a jelmezeket Vágó Nelli tervezte.

A felújított játékokon első ízben valósítják meg, hogy a Tragédia előadásán a két oldalszínpadot, az egyetemi épületek két teraszát is bekapcsolják a játékterbe, így még monumentálisabbá teszik az előadást.

A szegedieknek talán legkedvesebb meglepetés lesz, hogy az idei Tragédiát Vaszy Viktor kísérezzenéjével mutatják be. Úgy tudjuk, Vaszy Viktor régi terve volt zeneszerzői munkájában, hogy zenét ír Madách nagy művéhez. Terve most valósult meg, a Tragédia zenéjével elkészült; a mű és a környezet ismerete alapján ihletett muzsikával lepi meg a nézőket. A kísérezene vezénylésére Szalóty István karmestert kéri fel.

TURANDOT Puccini nagyoperáját külföldi vendégművészekkel mutatják be. A szerződéskötések most folynak, de Nicola Nikolov bolgár tenorista vendégszereplése már végleges. Többek között csupán formások, aláírások hiányoznak a többi szerződésről is, de éppen ezért korai lenne még a felkért művészek nevének közzététele. A napokban azonban munkatársunk beszélgetett Szinetár Miklóssal, a Turandot szegedi rendezőjével, aki a következőket mondotta az előkészületekről:

— A tér méretei és egydőlőssége talán nem is igényelhetne alkalmasabb nagyoperát, mint a Turandot. Számtalan lehetőség kínálkozik a monumentális kivitelezésre, az operában feszülő ellentétek szükség-szerű szabadtéri felnagyítására, felfokozására. Láttam Fülöp Zoltán díszletterveit, melynek alapján azt mondom: a külsőségek is pazarok lesznek. Négyezer szereplővel tervezzük színre vinni az operát, melynek szintén van itt hagyomány. Mint rendező sokat beszélgettem Nádasy Kálmánnal, aki a harmincas években itt megrendezte a Turandotot, s e konzultáció során számos hasznos értesülést szereztem az opera szegedi szabadtéri múltjáról. A tervezett szereposztással igen elégedett vagyok, s alig várom, hogy itt helyben is megkezdhesük a munkát.

WEST SIDE STORY. A magyar közönség inkább csak hírből ismeri Bernstein világhírű művét, mely színpadon és filmen egyszerre aratott sikert. Londonban például három esztendőn át szériában játszották. A műfajilag nehezen meghatározható táncos-zenei szerelmi történet muzsikája és koreográfiája modern, s rendkívül gazdag. Sikerült magnetofonszalagról meghallgatni Bernstein zenéjét, s az a meggyőződés, hogy muzikálisával, változatosságával, remek dalbetéteivel és kórusaival ez a bemutatónál is vonzóbb lesz az idei programban.

Szegeden az az angol művészgyűjtemény mutatja be a West side story-t — természetesen a tér méreteihez alkalmazkodva, kibővített létszámmal —, amely a skandináv államokban turnézott Bernstein művével. Úgy hírlík, hogy a szegedi előadás koreográfusa Walter Gore lesz, karmesternek pedig William Reid-et ígérik az angolok.

KONCERT Már ismeretes, hogy az augusztus 19-i ünnepi koncerten a Magyar Rádió és Televízió ének- és zenekara vendégszerepel. Műsorukon két Beethoven-mű (Leonóra-nyitány és V. zongoraver-seny) szerepel, s a játékok történetében már ugyancsak műsorra tűzött Kodály-mű, a Psalmus Hungaricus. A koncerten közreműködik a Kossuth-díjjal ismételten kitüntetett Fischer Annie zongoraművész, vezényel Lehel György.

Mikor lesz minden otthonban

rádió, televízió, magnetofon?

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság érdekes kimutatást készített a híradástechnikai tartós fogyasztási cikkek jelenlegi forgalmáról, azok várható térhódításáról és a műszaki színvonal alakulásáról.

Az OMFB megállapítja, hogy hazánkban a rádiókészülék már min-

A műszív „orvosai” ...

Műszakiak segítsége a gyógyításban

Gyakran látni Fucsek László technikust műtét közben beöltözve. Akár az orvosnak, fehér a köpenye. Száját is fehér géz takarja. Csak éppen nem operációs műszer van a kezében, hanem szerszámok. Ő felügyel a műtét közben a kényes berendezésre, az extrapopoláris készülékre.

Nagy figyelem

Felkészítéssel tehát a munkája, mert ha valamilyen hiba van a berendezéssel és nem hozza azonnal rendbe, megáll a műszív, nem kap levegőt a beteg. A közel egymillió forint értékű berendezést a szegedi I-es számú sebészeti klinikán szív-műtétnek alkalmazzák.

De nemcsak ennek a gépnek a munkáját ellenőrzik műszaki szakemberek. A Szegedi Orvostudományi Egyetem klinikáin és intézeteiben közel kétezer nagyértékű műszer van. Ezek közül sokat — majdnem 500-at — az elmúlt két évben kaptak.

A műtőben

Nemrég érkezett a sebészeti klinikára egy műtői ellenőrző berendezés. Nyolcféle éltfunkciót rögzít a készülék egyszerre, több variációban, a műtét fajtája szerint. Ugyancsak a sebészeti klinikán használják a műtőlámpába szerelt televíziós kamerát is. Így például, az altató orvos is — aki nem tud a beteg közelébe kerülni — látja és figyelemmel kísérheti a műtétet. Lehetővé teszi a televíziós kamera arra is, hogy őt monitoron az orvostanhallgatók is végignézhessék a műtétet. A sebészeti klinikák műtőjében légkondicionáló berendezést szerelnek fel. A berendezés egyenletes hőmérsékleten tartja tizen-nyáron a levegőt, szabályozza a páratartalmát és „csírátlant”: a baktériumokat különleges baktericid lámpákkal elpusztítja.

A hatcsatornás direktívó berendezés a II-es számú belgyógyászati klinikán van. Itt állatkísérleteknél a gyógyszerhatást vizsgálják segítségével. Hasonló célt szolgál a Gyógyszerintézet két hatcsatornás regisztráló készüléke is, ahol segédesszközül ipari tv is az orvostudomány rendelkezésére áll.

Nyolctized másodperc alatt

Az orvostudományi egyetem műszakai nemcsak

karbantartják, ellenőrzik a műszereket, hanem maguk is készítik különböző berendezéseket. A műhelyben készült el a demonstrációs csillósóp, melyet egy televízióból alakítottak át. A gyári oscilloskopnak a képernyője sokkal kisebb, s kevésbé lehet megfigyelni a jelzéseket. Ezzel a berendezéssel tízszeresre nagyították. Különösen izopotenciál mérésénél nyújt nagy segítséget.

Érdekes berendezése a röntgen klinikának az a

röntgenkészülék is, amely automatikusan 8 tized másodperc alatt végzi el az átvilágítást és fényképezést. Amíg kézi erővel működött, az orvosok a röntgen-gepeket, két-három másodperc is szükséges volt a felvételhez.

Az orvostudományi egyetem klinikáin, intézeteiben ma már 17 műszaki szakember segíti a gyógyító munkát, biztosítja a műtét zavartalanását. Az érzékeny műszereket biztos kézzel kezelik, s ha kell újakat alkotnak.

K. A.

Bolgár testvér-lapunk megemlékezése

A Plovdivban megjelenő bolgár testvér-lapunk, az Otecsetstven Glas, hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából — két magyar újságoldalnak megfelelő — teljes lapoldalon emlékezik meg a történelmi évfordulóról, s köszönti nagy ünnepünket. Az emléklap tetején a Dél-Magyarország fejléce látható, a megemlékező cikket dr. Lőkös Zoltán, lapunk főszerkesztője írta „Húsz győzelmes év” címmel. A cikket az Erzsébet-híd, a Borsodi Vegyikombinat, a Tisza Vegyikombinat és egy dunajvárosi korszerű építkezés fényképfelvételével illusztrálja. — Bolgár testvér-lapunk egyébként korábban fényképes cikket közölt Szegedről is.

UTAZZÉK

VELÜNK!

IBUSZ társas-utazások — 1965

ISMERKEDJÉK ERDELYLLEL! Hatnapos kirándulás autóbusszal, június 19—24-ig. Utónapló: Szeged, Békéscsaba, Ártánd, Nagyvárad, Kálvária, Csucs, Kolozsvár, Feleki-tető, Torda, Marosvásárhely, Szovata, Csiksereda, Tuzsád, Sepsiszentgyörgy, Brassó, Poiana, Făgăraș, Nagyszeben, Gyulafehérvár, Torda, Kolozsvár, Nagyvárad, Békéscsaba, Szeged. Részvételi díj: 1500 Ft. (Kb.)

KISÉRJE EL KEDVENC CSAPATÁT! Autóbussz kirándulás Pécsen keresztül. **KOMLÓRA,** a KOMLÓ-SZEAC mérkőzésre, április 25-én. Részvételi díj: 135,— Ft.

MÁR MOST BIZTOSÍTSÁ HELYET! A LIPCSEI VASÁRRAG! Különvonat Szegedről. **LIPCSERE,** 1965. szeptember 4—10-ig. Részvételi díj: 1100 Ft. (Kb.)

Utazásainkra jelentkezni lehet: IBUSZ, Szeged, Hódmezővásárhely, Makó, Szentes, valamint FMSZ—IBUSZ Társasutazási Irodákban.

Kérje irodáinkban díjmentes utazási tájékoztatókat!

99894

HÚSVÉT

Gyermekkoromban nagy izgalommal vártam húsvétvasárnap reggelét. Szüleim úgy mondták: „Ha jól viselkedsz, a húsvéti nyúl csokoládétojással, bárányal, kiscsibével ajándékozik meg. Ha nem, akkor bizony nem hoz semmit!” Az ajándékokat mindig az ágyam alatt találtam meg. Zöld papírgyapotha volt elrejtve a színes, ezüst, aranypapírba csomagolt édesség, meg a sok-sok apró tojás-cukorka. A délután még érdekesebb volt. Nővéreim egész estig tojást festettek hagymahéjból készített, barna lével, vagy piros tojásfestékkel. Festették, „írták”, hogy másnap, locsoló-hétfőn, legyen mivel megajándékozni a legénykéket.

1

Nyilvánvaló, ma már minden gyerek tudja: a húsvéti finomságokat nem a „nyuszi hozza”, hanem a szülői szeretet, gondoskodás jeleként kerül a jól viselkedő gyerekekhez. De, hogy miért éppen a tojás a húsvét egyik ajándéka? — azt már felnőtt fejjel kutattam. A húsvét az elmúlt századokban az egyik legnagyobb keresztény ünnep volt, de eredete sokkal régebbi keletű, már a „pogány vallás” idején megtalálható. Ideje mindig március 22 és április 25 közé esik, a tavaszi napjegylenlőség utáni holdtöltésre. Ahogyan a farsang a tavaszvárás, a húsvét a tavasz, a természet újjáéledésének, a fű zöldülésének, az első barkák megjelenésének ünnepe. Ezért kerül a húsvéti kedves állatfigurák közé a bárány, mint az „első tavaszi kis állat”, és ezért jelképe a tojás, mert a belőle kikelő madár a megújulást, újjászületést jelzi.

2

A díszes vagy hímes tojás ajándékozása már az egyiptomiaknál szokásos volt. Sok régészeti lelet bizonyítja, hogy e szokás fennmaradt a perzsáknál, a kínaiaknál, őrizték az ógermánok és a szlávok. Hazánkban már a honfoglalás előtt is készítették hímes tojást. Ennek bizonyítéka a Szeged melletti kiszombori lelet,

amit Móra Ferenc múzeum-igazgató korábban dolgozott fel. A feltárt hun-avar sírok egyikében ugyanis éppen maradt tojáshejait talált, aminek felületét meglepően szép minta díszítette. A tojást körülöfő hullámzó és karcolással sátrózott rajz árnyalatú, hogy nem kezdetleges, hanem fejlett és művészi igényű tojás-hímzés volt már annak idején is.

3

A tojás hímzésének, festésének, díszítésének módjai, a minták, évszázadok óta örökölt kincsei a népművészetnek. Ma is híres tojás-író asszonyok készítik a hímes tojást Göcsejben, a Palóc-földön, a Hajdúságban. Ezek a művészi, hímes tojások méltó ajándékok a húsvéti locsolóknak. A Néprajzi Múzeumunknak több ezer hímes tojásból álló gyűjteménye van.) A húsvéthétfő nagy előmenye a locsolás. Ennek eredete ugyancsak az ősidőkből keresendő. Ahogyan a tavaszi zápor után kizöldül a természet, úgy virul ki a lányok szépsége, ha húsvéthétfőn a legények friss vízzel vagy — mai szokás szerint — „rózsavízzel” locsolják őket.

Dr. Pintér Imre

Ieltározást

tartunk. A leltározás ideje alatt az árukiadás és visszavétel szünetel. K 83

Csongrád megyei AGROKER

A MECSEKI SZÉNANYÁSZATI TRÖSZT

vájártanulókat felvesz

Felvételt nyerhetnek azok a fiatalok, akiknek életkora 14 és 17 év között van és 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. Levélbeli jelentkezésor Mecseki Szénb. Tröszt személyzeti osztálya irjanak (Pécs, Déryné utca 9.) vagy 501-es Vájártanuló Intézetnek Komlóra. Személyes megjelenés ugyanott.

K. 78